

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

21. Quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam: intra in
gaudium Domini tui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

in bono vsu gratiæ, seu in effectu bonorum operum producendo, quia Dei donum & gratia nec tota nec sola causa est, tametsi principalis, sed motus liberi arbitrij liberè cooperantis, seu propria cuiusque virtus aut dispositio alia causa huiusmodi effectus est; propterea non sequitur, quod quum una partialis causa intensior existat, sequatur semper effectus intensior; quia fieri potest ut altera causa remissius agat, & ideo minor sequatur effectus, vt S. Thom. loco posteriori citato docet. Vide Molinam in Concord. gratiæ & liber. arbitrij, q.14. art.13. disp.37 Caluinus interim, dum altos taxat, à sensu huius loci toto cælo aberrat, qui haec verba hunc in modum exponit. *Deus prout quemque disposuit & naturalibus ornat denis, ita etiā hoc vel illud iniungit, in rebus agentibus exercet, prouehit ad varias functiones, materiam præclarè agendi suppeditat, occasionem etiam proponit.* Nam vel tota Caluinus ratio. hæc batologia eius de officiis & operibus humanis loquitur, & sic de talentis hic distributis toto cælo errat, quum haud dubie sint talenta gratiæ Dei ad hominum salutem destinata (vt conclusio ostendit, quæ illa gratia otiosè abutentem in tenebras exteriores amandar) vel, si de talentis gratiæ loquitur, bonus Pelagianus est; qui iuxta uaturalia dona, quibus vnumquemque Deus ornauit, talenta illa gratiæ distribui docet: siue gratias gratis datas, siue gratiam gratum facientem, gratiæ nomine intelligat: quādo utrumque genus supernaturale est & purum Dei donum; licet alterum altero excellentius, sicut in ipsis gratiis gratū facientibus imparitas est, & gratiæ illæ gratis datae, vt donum consilij, prudentiæ, fortitudinis, &c. iudicibus, infirmis, simplicibus & naturalibus In Ioh. donis omnium minimè ornatis, sèpenumero à Deo conse- cap. 20. ranur, vt in ipsis maximè Apostolis manifestum fuit: quos ver. 21. & alibi Caluinus ignaros & gregarios homines, imò præ nimia in Har- mon. ad Luc. cap. 24. ver. 26.

21. Quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam: intra in gaudium Domini tui.

Hæc Christi verba, bonorum operum seu boni vsus gratiæ Dei, manifestam retributionem luculenter docere Bonorum ex se patet. Causa enim retributionis copiosæ & amplæ in operum retributio. fideli dispensatione paucorum ponit Christus. Bonorum tributio. operum cultores vocat quidem Christus seruos bonos & fideles, bonos, quia opera verè bona faciunt; fideles, quia fide

bona & fideliter acceptis à Deo talentis vñi sunt : sed super pauca tamen fideles fuisse affirmat, quia omnia quantacumque iustorum opera bona, omnis eorum patientia & tribulatio, pauca & minima sunt respectu multorum, super quæ Deus illos constituit, momentaneum & leue est respectu gaudij æterni & copiosæ mercedis in eo quam percipiunt : iuxta illud Pauli. Non sunt condignæ passiones huius temporis ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis. Christus tamen hanc fidelitatem super pauca causam esse affirmat constitutionis super multa. Ait enim : *Quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam.* Quomodo ad illa pauca sequuntur ista multa, & multæ retributionis parua operatio verè causa sit, explicat eleganter his verbis Augustinus. Si verum vis com-

Rom. 8.

Enarrat.

93.

in Psalm.

93.

parare,

& verum indicare,

eterna requies

eterno labore

restitui-

tur.

Certè tantus debuit esse.

Decies centena

millia anno-

rum in labore

quid valent?

habent finem.

Quod tibi dabo,

aî

Dominus,

non habet

finem.

Qualis misericordia

Dei!

Non dicit

tibi:

Decies centena

millia annorum

labora.

Non dicit,

Vel mille

annos

labora.

Non dicit,

Quingētos.

Sed, Cùm vivis,

labora pau-

cis annis.

Inde iam

requies erit,

& finem nō

habebit.

Ecco qua-

rum pretium

damus :

quodammodo

vnam siliquam

ad acci-

piendos

thesauros

eternos.

Hæc ille.

Parvus

igitur

& pauci

temporis

labor

pretiū

est æterni

gaudij.

Sufficit

nobis

contu-

hæreticos

nostrí

temporis

illud,

Quia fidelis fuisti,

significat

causam

sine qua nō.

Hinc

enim

sequetur

bona

opera

ad salutē

esse

necessaria

sicut

causa

materialis

necessaria

est ad formā

fuscipliendam.

Sed quia

fidelis

labor

noster,

vt cunque

parvus

ac pauci

temporis,

pretium

est quod

damus,

vt hic

Augustinus

loquitur,

& quia aliae

Scripturæ

mercedis

nomine,

hoc

æter-

num

gaudiū

dignantur,

(Merces

vestra

cepiosa

est in calis:

Voc

operarios,

&

redde

illis

mercedem:

Vnusquisq;

accipiet

secundum

laborem

suum

mercedem)

propterea

causa

meritoria

quæ ad

efficientem

reducitur,

in his

Christi

verbis

intelligenda

est,

Quia super pauca fuisti fidelis.

Merito

quippe

merces

respon-

det,

non semper

quantitate

pari,

sed vel

pro operis

dignitate,

vel pro

retribuentis

largitate,

aut etiam

constituta

lege,

longe

maior

& excellentior.

Quæ alibi latius tractata sunt.

Sed ad hanc

retributionem

bonis

operibus

respondentem

quid hic

Caluinus

dicit?

Ne fatigemur

(inquit)

bene

agendo,

pronuntiat

Christus

non irri-

tum fore

eorum

laborem

qui se

se

deliter

in sua

vocatione

exercuerint.

Rursum:

Concipienda

est

bonis

alacritas,

qui se

intelligunt

minime

operam

ludere.

Sic

ad

sequi

ad

ad proxima Christi verba de separatione ouium ab hœdis, & retributione manifesta iustorum. Huc (inquit) tendit Christi sermo, ut sciant fideles p̄ò & innoxie viuendo, se operam non ludere, quia tandem apparebit discrimen. Et paulò post. Est non vulgaris exhortatio ad patientiam, dum certò persuasi sunt homines non frustra se tendere. Et iterum Necessaria sunt nobis promissiones qua ad rectè viuendi studium nos incitent atque erigant. Docemur ergo quām optabile sit coniungi filio Dei. Hæc ille. Nullum ponit in Deo præceptum bene operandi ad quod obligemur, sed exhortationem tantum. Nullam ponit in nobis necessitatem bonorum operum, aut rectè viuendi, sed tantum docere Scripturam vult optabile esse filio Dei coniungi per imitationem eius. Denique nullam ponit certam repositam mercedem aut coronam iustitiae, sed tantum, quod rectè vivendo irrisum laborem non sumimus, operam non ludimus, nec frustra cotendimus, quia tandem apparebit discrimen, non bonorum & malorum, sed electorum & reproborum. Sic impostor ille Diuinas & Evangelicas Scripturas de necessitate executione ac certa mercede bonorum operum semper inuertit, suisque impiis glossematibus sophisticè subuertit.

34. *Venite benedicti Patris mei: possidete regnum patratum vobis à constitutione mundi. Esurii enim, & dedistis mihi manducare.*

MAgna & singularis est huius loci evidētia, quod vita *vita aeterna* intuitu bonorum operum à Deo confertur. *na bonorum* Quum enim iam in possessionem mittendi sunt iusti, quum *operum* ipsam hereditatem cælestem adeunt, vocat illos Iudeus Christus ad capiendā possessionem, & ad hereditatem adeundam, *merces* (Possidete enim hoc loco, καὶ πορεύεσθε, significat, iure adoptionis in hereditatem accipite) quia opera misericordiæ fecerunt. Et quidem magis vulgaria, quæque pertinet à quolibet præstari possunt, recenser, tum ut suam immensam benignitatem ostendat, tum ut non promerentes hanc mercedem magis inexcusabiles reddat, tum denique ut doceat, maiora virtutū opera certissimè esse remuneranda. In uniuersum autem, pro causa adeundæ hereditatis, ponit opera iustorum bona. Pupugit vehementer hic locus Caluinū, bonum operum hostem iuratū. In omnem itaque se partem versat ac reuer- *Primum* fat, ut in tam evidenti & clara luce tenebras lectori offundat, *Caluinī* seque ipsum per tenebras eripiat. Si hic (inquit) disputatio effugium,